

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Білостоцький технологічний університет (Польща)

Університет прикладних наук (Литва)

Відземський університет прикладних наук (Латвія)

Університет «Aurel Vlaicu» в м. Арад (Румунія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Луцький національний технічний університет

Одеський національний економічний університет

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VII Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2025 р.

Полтава
2025

Отже, методи санації балансу підприємства – реструктуризація активів і пасивів, списання безнадійної заборгованості та переоцінка майна – є взаємодоповнюючими та спрямованими на забезпечення достовірності фінансової звітності, поліпшення ліквідності, підвищення інвестиційної привабливості та зміцнення платоспроможності підприємства. А загалом ефективна фінансова санація передбачає не одноразові заходи, а довгострокову, системну політику, орієнтовану на стабільність, розвиток та стійку конкурентну позицію підприємства на ринку.

Література

1. Румик І. І., Пилипенко О. О. Антикризове управління при реалізації санаційних заходів підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 3 (63). С. 51-60.
2. Череп А. В. Фінансова санація та банкрутство суб'єктів господарювання: підручник. Вид. 2-ге допрац. та допов. Запоріжжя: ЗНУ, 2025. 370 с.
3. Свистун Л.А., Роєнко К. В. Особливості та проблеми формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільної економіки. *Молодий вчений*. 2017. №11. с.1285- 1289.
4. Хома Д., Лопатовський В., Шпильовий В. Аспекти стратегування політики фінансової санації підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. № 1. С. 226-233.

УДК 338

*Добропас Анастасія Володимирівна,
магістрантка*

*Науковий керівник: Птащенко Л.О., д.е.н., професор
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ BIG DATA АНАЛІТИКИ ДЛЯ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ ТА РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ НА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В умовах посилення глобальної економічної нестабільності, трансформації фінансового ринку України та прискореної цифровізації, якісне фінансове прогнозування та ефективний ризик-менеджмент набувають першочергового значення забезпечення стійкості вітчизняних підприємств. Традиційні методи аналізу, що ґрунтуються на фінансових звітах, часто виявляються недостатніми для своєчасного реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища [1]. З огляду на це технології Big Data (Великі Дані) та Data Analytics (Аналітика Даних) набувають стратегічного значення, дозволяючи інтегрувати та обробляти величезні масиви структурованих і неструктурованих даних для формування глибоких інсайтів та підтримки прийняття фінансових рішень.

Сучасний фінансовий менеджмент вимагає трансформації до проактивного управління, зданого передбачати зміни, а Big Data є технологічною основою процесу. У сфері фінансового прогнозування використання Великих Даних дає змогу підвищити точність прогнозів через залучення зовнішніх, нефінансових даних. Замість лінійного екстрапольовання, підприємства можуть будувати складні прогностичні моделі на основі машинного навчання, які враховують сегмент ринку, динаміку конкурентів та оперативне включення макроекономічних шоків. У сфері ризик-менеджменту Big Data аналітика є незамінною для раннього виявлення та мінімізації втрат, зокрема, у сегменті кредитного ризику, де застосовуються моделі оцінки кредитоспроможності нового покоління. Зокрема, у банківському секторі України Big Data активно використовується для запобігання шахрайству та підвищення якості кредитного портфеля [2]. Аналіз

транзакційних потоків у режимі реального часу допомагає ідентифікувати відхилення, які вказують на спроби шахрайства, значно швидше за традиційні аудиторські перевірки. Практична імплементація Big Data в контексті фінансового менеджменту, включаючи функціональні результати, систематизовано в таблиці 1.

Таблиця 1

Застосування Big Data аналітики в сферах управління фінансовими ризиками підприємства

Напрямок фінансового управління	Функція Big Data аналітики	Очікуваний результат для українського підприємства
Фінансове прогнозування та бюджетування	Побудова прогностичних моделей на основі комплексного аналізу внутрішніх та зовнішніх даних.	Підвищення точності прогнозу продажів (на 10-20%) та зниження рівня нецільового використання ресурсів.
Управління кредитним ризиком	Оцінювання контрагентів та ризиків ланцюгів постачання.	Зниження частки простроченої дебіторської заборгованості та оптимізація фінансових активів.
Виявлення шахрайства	Моніторинг усіх транзакцій у режимі реального часу та виявлення нетипових ознак.	Мінімізація фінансових втрат від кібератак, зловживань персоналу та зовнішнього шахрайства.

Джерело: побудовано автором на основі [3].

Попри переваги, впровадження Big Data аналітики в Україні зіштовхується з низкою специфічних викликів, характерних для національного фінансового ринку. Одним з них є нестача кваліфікованого людського капіталу, адже відчувається гострий дефіцит фахівців, які володіють як глибокими знаннями у фінансах, так і навичками Data Science. Інша проблема полягає у високій вартості та інвестиційній невизначеності проєктів. Актуальні дані за 2024 рік підтверджують зміну пріоритетів: близько третини українських підприємств збільшили свої витрати на Big Data у порівнянні з попереднім роком, демонструючи зростаючу важливість цієї технології для бізнесу. Суттєвим викликом залишаються проблеми кібератаки та конфіденційності даних, особливо в умовах воєнних дій, коли загальний відсоток скарг щодо крадіжок даних в Україні зростає [2]. Не менш важливим є питання належної структури та якості даних у застарілих ІТ-системах багатьох підприємств, що вимагає тривалої та дорогої роботи з консолідації, очищення та стандартизації даних перед їхнім аналізом.

Незважаючи на існуючі виклики, майбутнє фінансового управління в Україні пов'язане з Big Data, відкриваючи значні перспективи. Технології можуть стати корисним інструментом для планування відновлення економіки, інфраструктури та логістики після війни [1]. Прогнозується, що обсяг ринку Big Data в Україні зростатиме в середньому на 20-25% щорічно протягом найближчих років, маючи високий потенціал інвестицій у цей напрям (рис. 1).

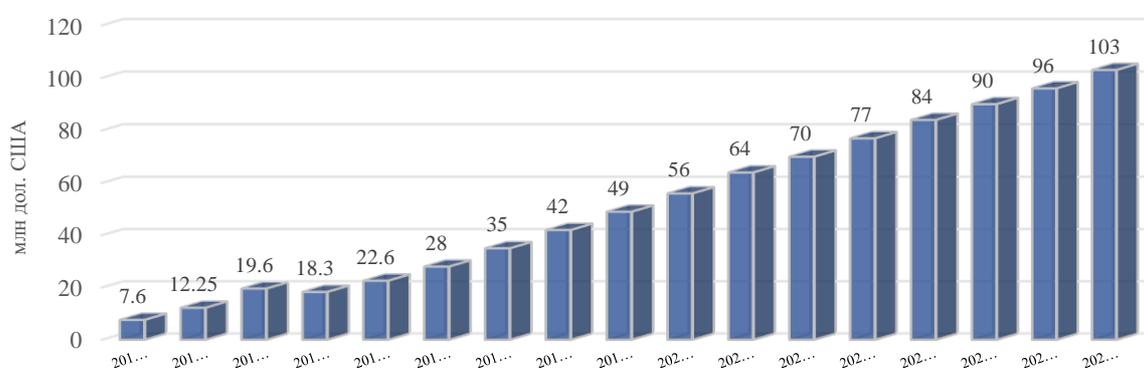


Рис. 1. Прогнозована динаміка зростання ринку Big Data аналітики в Україні за 2011-2027 рр., млн дол. США

Джерело: побудовано автором на основі [3].

Отже, Big Data та Data Analytics є стратегічними каталізаторами розвитку українського фінансового ринку. Їхнє впровадження є необхідною умовою для переходу до науково-обґрунтованого фінансового прогнозування та надійного ризик-менеджменту. Попри значні виклики, орієнтація на цифрову трансформацію дає змогу підприємствам підвищити стійкість, забезпечити прозорість фінансових операцій.

Література

1. Вакшинська Н.Ю., Шандрівська О.Є. Специфіка розвитку ринку Big Data для потреб відновлення економіки України в поствоєнний період. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2023. № 2(9). С. 244-256. DOI: <https://doi.org/10.23939/smeu2023.02.244>.

2. Романенко Ю.О., Полозова О.О. Цифрові трансформації в управлінні фінансовою безпекою підприємства: роль баз даних. *Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції*, 1 листопада 2023 р. Харків : ХНУРЕ, 2023. С. 164-166. DOI: <https://doi.org/10.30837/978-966-659-360-6>.

3. Share of enterprises (2023). Statista URL: <https://www.statista.com/statistics/1271855/enterprise-share-performing-big-data-analysis-ukraine/>.

УДК 658.152:005.52

Доценко Кіра Андріївна, Плешков Володимир Константинович,
студенти

Науковий керівник: Свистун Л.А., к.е.н., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

ЦИФРОВІ РІШЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах нестабільності та високої конкуренції ефективне антикризове управління стає ключовою передумовою стійкого функціонування підприємства. Важливу роль у цьому процесі відіграють цифрові рішення фінансового планування, які дозволяють оперативно аналізувати дані, прогнозувати можливі ризики та формувати фінансові стратегії, спрямовані на мінімізацію негативних наслідків кризових явищ. Використання цифрових технологій допомагає підприємствам підвищити точність управлінських рішень, оптимізувати ресурси та швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Таким чином, цифрові інструменти фінансового планування є невід'ємним елементом сучасної системи антикризового управління підприємством.

Цифрові рішення фінансового планування включають комплекс інструментів, що використовуються для збору, обробки та аналізу фінансової інформації. До них належать системи ERP, CRM-фінансові модулі, платформи Business Intelligence, аналітичні панелі (dashboards), програмні рішення для моделювання сценаріїв та оцінювання ризиків [1, 2]. Такі інструменти дозволяють автоматизувати рутинні операції, підвищити точність прогнозів та забезпечити прозорість фінансових процесів.

Застосування цих та інших інструментів відбувається поетапно, відповідно до конкретної стадії кризи, на якій знаходиться підприємство. Системний підхід до вибору стратегій фінансового управління деталізовано в таблиці нижче.